

CiViTAS
Cleaner and better transport in cities

CIVINET – podpora mestskej mobility v Čechách a na Slovensku

28. 4. 2016

Seminár udržateľnej mobility v Žiline

CENTRUM
DOPRAVNÍHO
VÝZKUMU

THE CIVITAS INITIATIVE IS CO-FINANCED BY
THE EUROPEAN UNION

Struktura prezentace

- O čem je městská mobilita v Česku a na Slovensku (příklad města Hradce Králové)
- Poznatky z exkurze CIVINETu do Curychu
- CIVINET Česká a Slovenská republika
- Zásady udržitelného dopravního plánování

O čem je udržitelná městská mobilita v Česku a na Slovensku

- Je doprava politickým tématem??
- Výsledky komunálních voleb v Praze v r. 2014

Koalice - ROZUMNÍ - NE dalším modrým zónám - ANO možnosti krátkodobého stání kdekoliv v Praze pro Pražany zdarma ... (0,4 % hlasů)
neobhazuje žádný mandát, strana získala 82 623 hlasů (obsadili 0 mandátů)

0

PATRIOTI - Volba pro Prahu s podporou iniciativy MHD ZDARMA.CZ (0,33 % hlasů)
neobhazuje žádný mandát, strana získala 67 730 hlasů (obsadili 0 mandátů)

0

NEZÁVISLÍ (0,32 % hlasů)
neobhazuje žádný mandát, strana získala 66 925 hlasů (obsadili 0 mandátů)

0

PRO PRAHU (0,32 % hlasů)
neobhazuje žádný mandát, strana získala 66 250 hlasů (obsadili 0 mandátů)

0

Řešení pro Prahu - STOP nízkoemisní zóně, zrušit modré zóny, MHD zdarma - www.reseniproprahu.cz (0,27 % hlasů)
neobhazuje žádný mandát, strana získala 56 785 hlasů (obsadili 0 mandátů)

0

O čem je udržitelná městská mobilita v Česku a na Slovensku

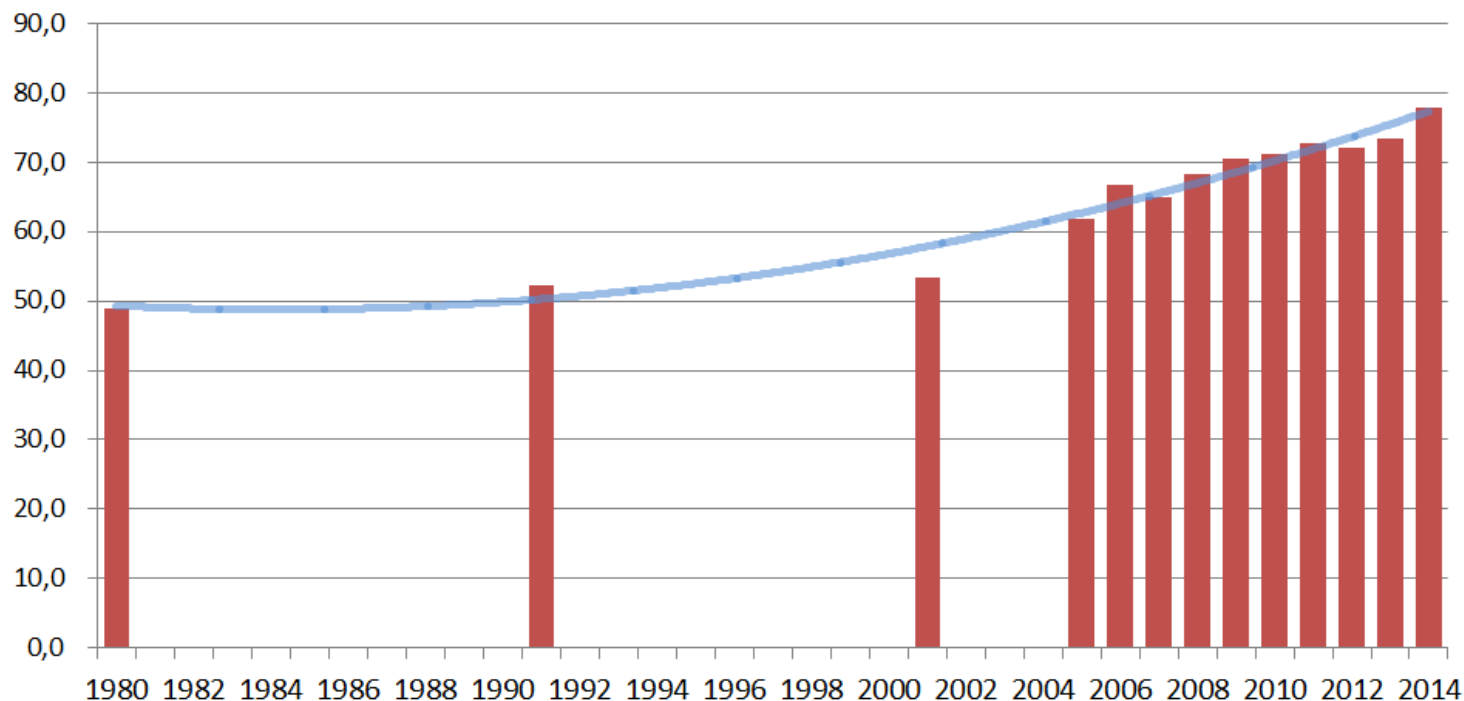
- Hradec Králové
  - 90.000 obyv., klesá
  - 106 km²
  - 886 ob./km²
  - nadčasové urbanistické řešení (radiálně-okružní systém dopravy)
  - tranzitní doprava skrz město
  - tradice cyklistické dopravy

O čem je udržitelná městská mobilita v Česku a na Slovensku

- Hradec Králové

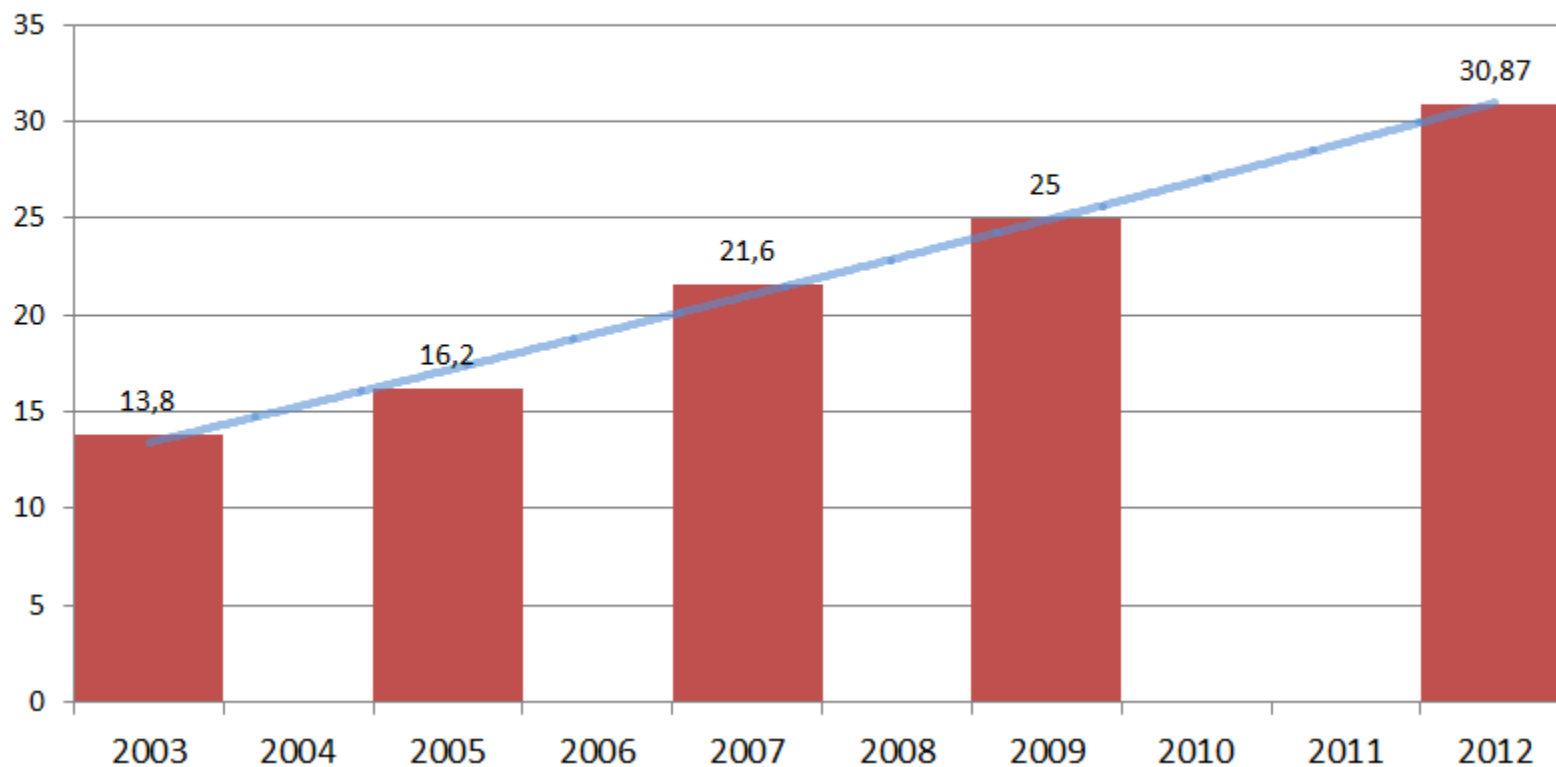
Podíl domácností vybavených osobním automobilem (data ČSÚ)

O čem je udržitelná městská mobilita v Česku a na Slovensku

- Hradec Králové

Podíl dětí cestujících do škol osobním autem (indikátor B6 ECI)

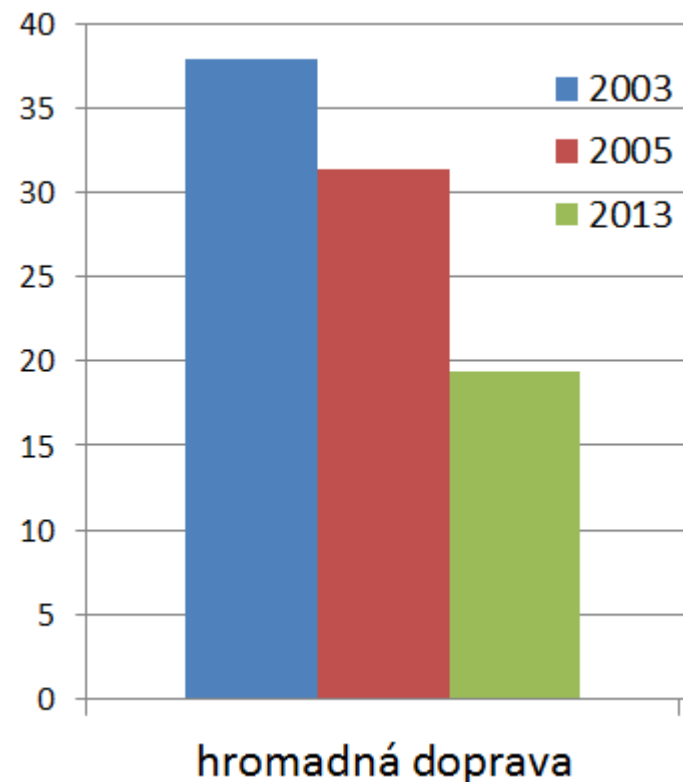
O čem je udržitelná městská mobilita v Česku a na Slovensku

- Hradec Králové

Pokles podílu cestujících

hromadnou dopravou

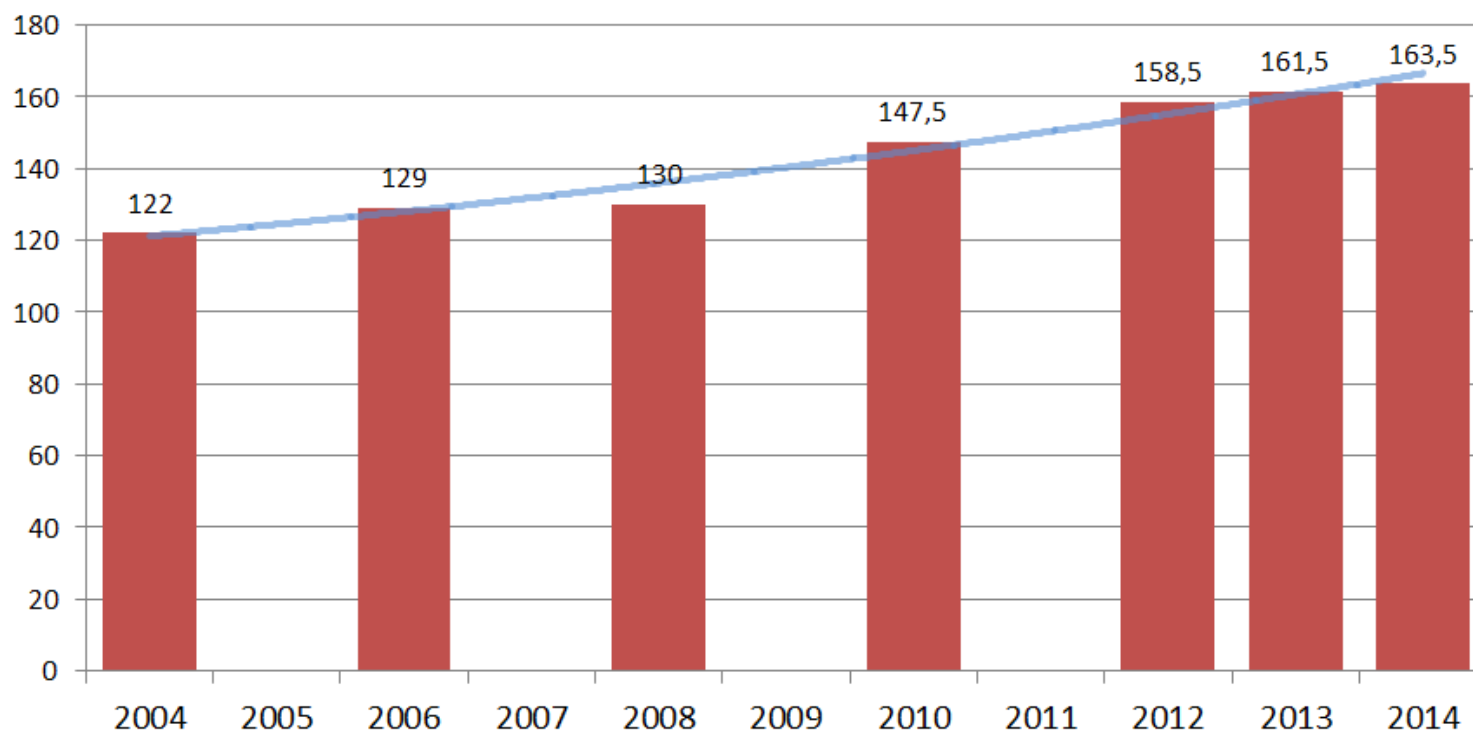
(zdroj: Indikátor A3 ECI)

O čem je udržitelná městská mobilita v Česku a na Slovensku

- Hradec Králové

Dotace města na provoz MHD (Výroční zprávy DPMHK, mil. Kč)

O čem je udržitelná městská mobilita v Česku a na Slovensku

- Hradec Králové

Návrh nového Územního plánu

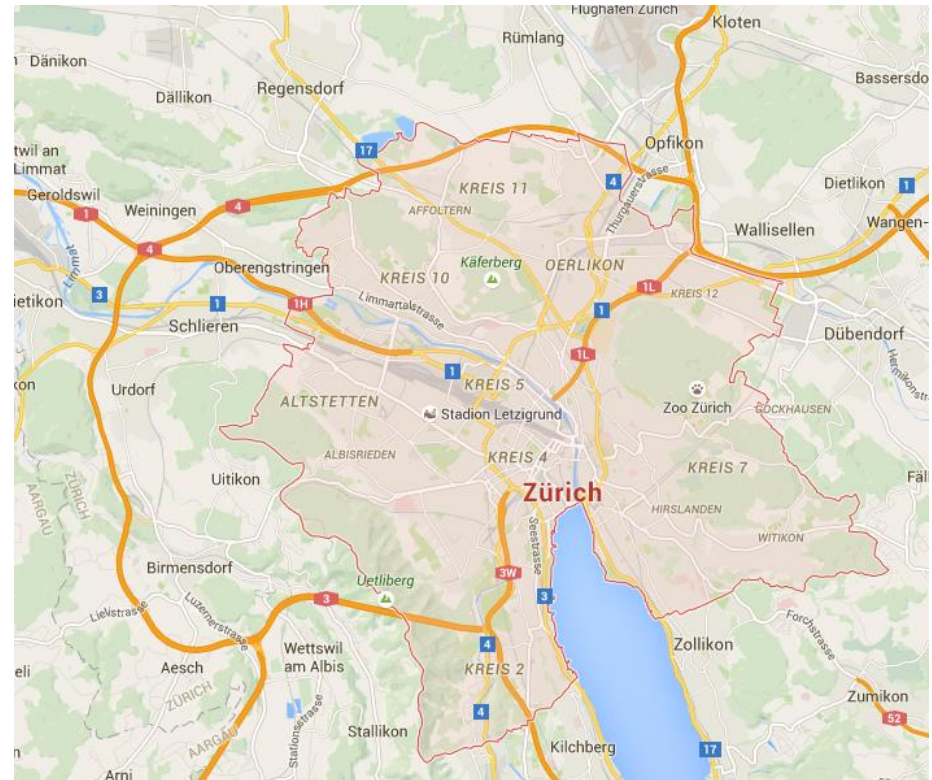
- navrženo **9060 parkovacích stání** k pokrytí deficitu současných parkovacích kapacit, 7205 v hromadných garážích a 1855 na otevřených parkovištích
- **7205 míst v hromadných garážích = min 2,0 – 2,5 mld Kč.**
- **volební program vládnoucí strany:**

- **Parkování**

- Otevřená dvoupodlažní parkoviště v sídlištích zdarma
- Vyřešit parkování u fakultní nemocnice a polikliniky na Předměstí

Poznatky z exkurze CIVINETu do Curychu

- 400 tis. obyv. (430 tis. v r. 2025)
- + 213 tis. pracujících přijíždí denně do města
- 355 aut/1000 obyv.
- 1973 – referendem odmítnuta stavba metra
- 1974 – IAD na sběrné komunikace, omezení rozrůstání IAD
- Referendum o budoucnosti dopravy ve městě, výsledek: výrazné omezení IAD

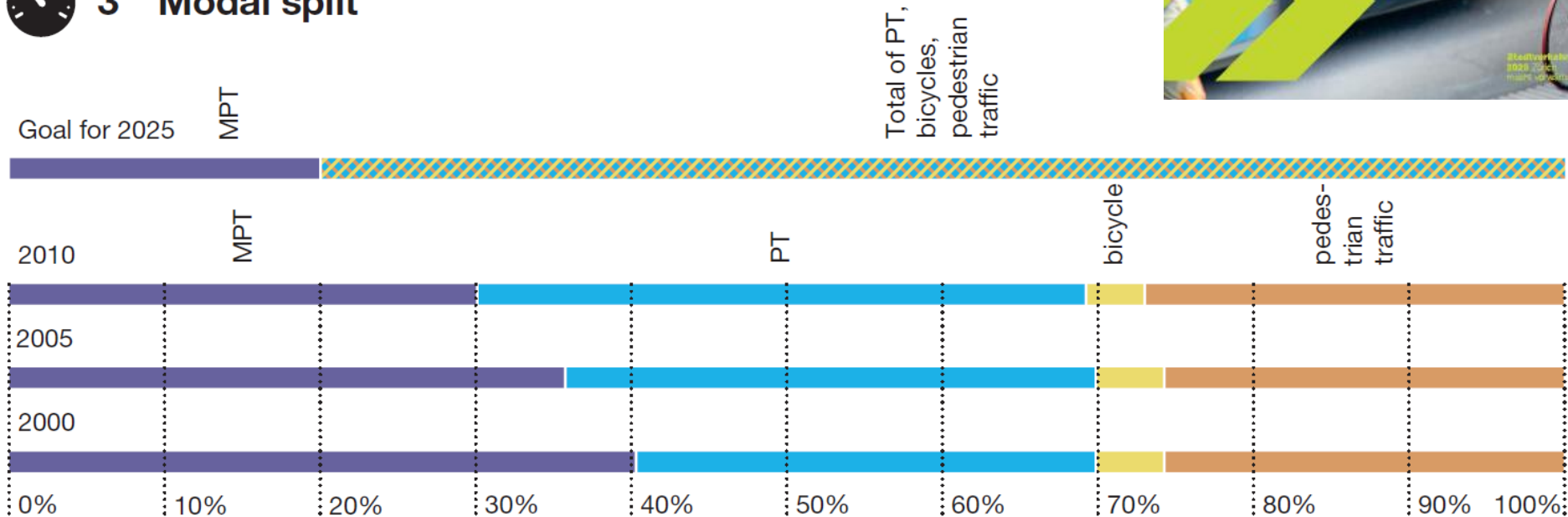

Poznatky z exkurze CIVINETu do Curychu

- Stadtverkehr 2025
- podíl VD, cyklo a pěší dopravy se zvýší o 10% za 10let

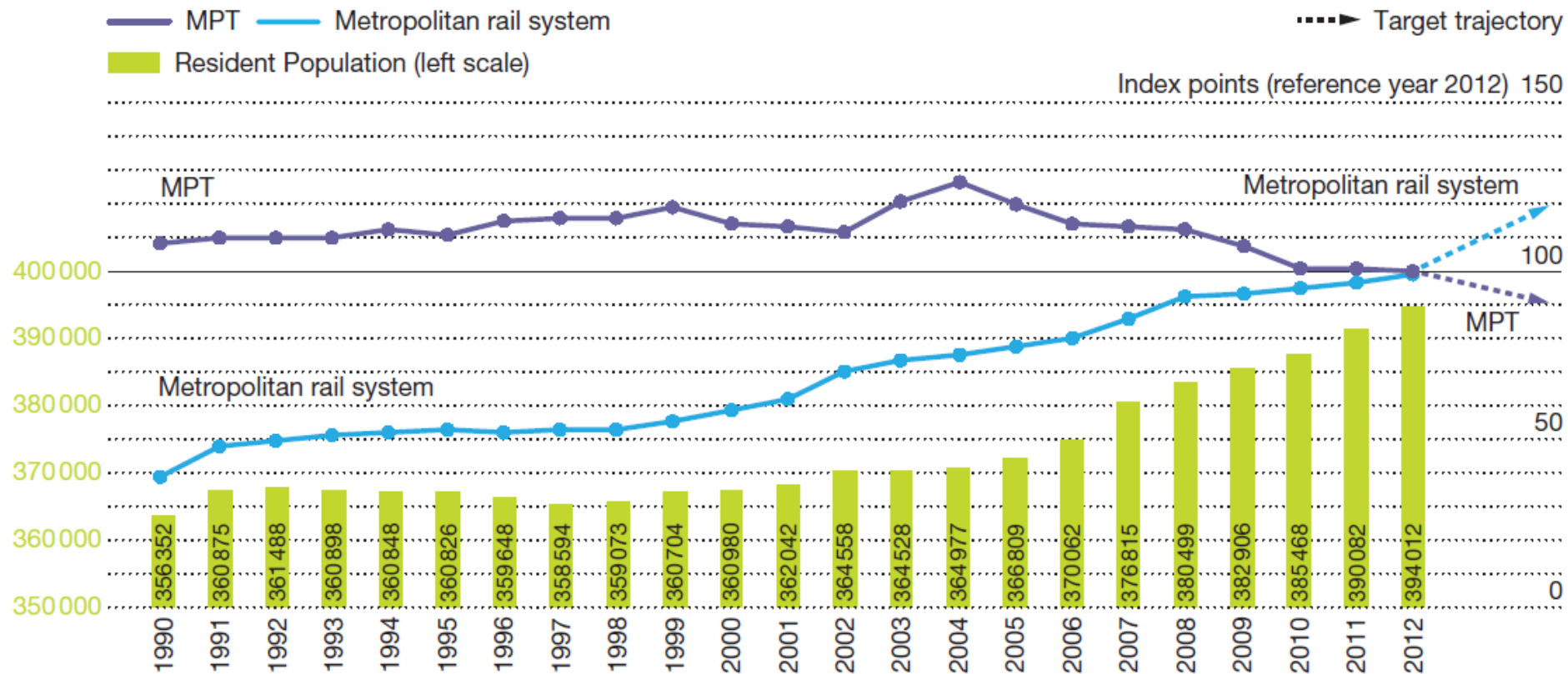
3 Modal split

The modal split for trips travelled in the city shows that PT is the most popular means of transport.

Poznatky z exkurze CIVINETu do Curychu

- Stadtverkehr 2025
- Celková kapacita sítě pro IAD se nebude zvyšovat

Poznatky z exkurze CIVINETu do Curychu

- Stadtverkehr 2025
- 48% domácností nevlastní auto (v Hradci Králové je to 22%), nárůst o 4% mezi 2005 a 2010.

	2005	2010
Increasing part of households without car	44%	48%
Increasing Number of Members Mobility CarSharing	ca. 15'000	ca. 22'000
Decreasing part of Holders of Driving Licences (Age 18-25)	68%	53%

Poznatky z exkurze CIVINETu do Curychu

- Stadtverkehr 2025
- zachování celkového počtu park. míst v širším centru na stavu v r. 1990 – 7622 míst
- nesmí přibývat nová místa, pokud vznikne park. dům, odstraní se stejný počet z uličního stání
- parkování zpoplatněno i v obchodních centrech
- modré zóny – poplatek 300 CHF/rok
- parkovací maxima, nejen minima (striktní parkovací politika jako výsledek referenda)
- bydlení bez aut ve vybraných lokalitách – levnější ceny bytů, město poskytne zdarma roční jízdenky na VD v hodnotě 800 CHF

Poznatky z exkurze CIVINETu do Curychu

- **Sihl City** – obchodní centrum, 2300 zaměstnanců, 100.000 m² komerční plochy
- Limit cest autem za celé OC po 5ti letech provozu: 8.000 (8-20h), 1.300 (20-8h), 800 za špičk. hodinu
- Pokud překročeno, investor platí městu penále
- Parkování zpoplatněno (1. hodina 3,5 CHF)
- Zaměstnanci nemají nárok na parkovací místa zdarma
- Investor musel vybudovat tram zastávku do 150 m od OC
- 70% návštěvníků přijíždí jinak než autem
- **Google Europe Zürich**
- Dnes 1500 zaměstnanců, parkování v areálu firmy pro zaměstnance: 300CHF/měsíc, 3CHF/hod
- Příprava nového areálu u hlavního nádraží:
- 4.000 zaměstnanců; 1.700 parkovacích míst pro kola
- 40 park. míst pro auta (zpoplatněná)

- Pomáhá členským městům v počáteční fázi přípravy plánů udržitelné městské mobility (tzv. SUMPů).
- Zprostředkovává dialog mezi samosprávami, státní správou a Evropskou komisí na témata udržitelné mobility
- Členská města:

Banská Bystrica (SK)
České Budějovice (CZ)
Hradec Králové (CZ)
Jihlava (CZ)
Karlovy Vary (CZ)
Košice (SK)
Liberec (CZ)
Olomouc (CZ)

Praha (CZ)
Prievidza (SK)
Přerov (CZ)
Svit (SK)
Třebíč (CZ)
Třinec (CZ)
Zlín (CZ)
Žilina (SK)

Přehled aktivit 2015:

- Exkurze Ústí nad Labem: 19. 3. 2015 Generel udržitelné dopravy (vznikl během CIVITAS Archimedes)
- 1. česko-slovenská konference Integrované plánování a plány udržitelné městské mobility, 30. 3. 2015
- Exkurze do Curychu 12.-13.5.2015
- Seminář SUMP, Praha, 1. 6. 2015
- Seminář SUMP, Žilina, 2. 6. 2015
- Seminář k tématu parkování, Praha, 24.11.2015
- Exkurze do Grazu a Klagenfurtu, Rakousko: 15. – 18. 9. 2015

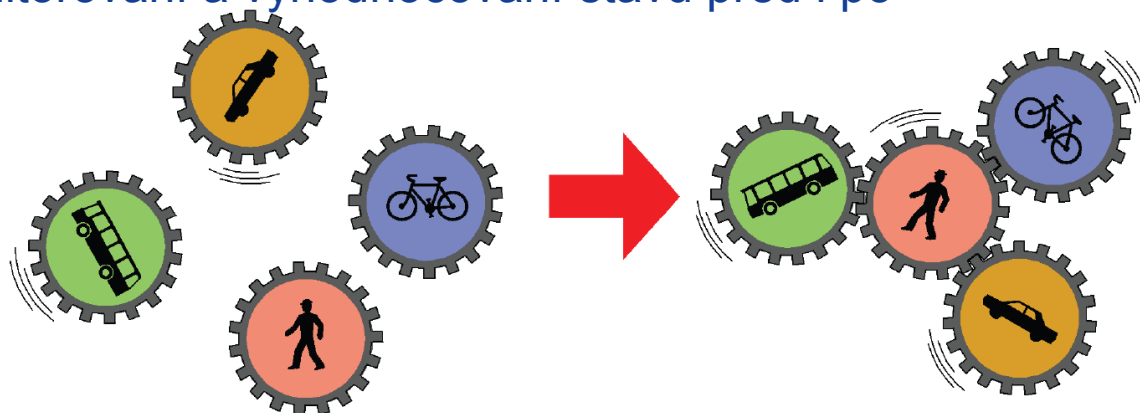
Přehled aktivit 2016:

- Výroční konference CIVINETu, Brno, 19. 5. 2016
„Co přináší nejnovější výzkum pro města a jejich rozhodování a řízení“
Prezentující z akademické sféry z celého světa a členové CIVINETu
  - Exkurze do Štrasburku a Freiburgu, 3. - 6. května 2016
Témata: Integrované dopravní plánování, dopravní politiky a řešení k udržitelné mobilitě
  - Databáze inspirativních dopravních řešení z ČR a SR
K dispozici květen/červen 2016 na www.civinet.cz
  - Semináře k problematice udržitelné mobility, Košice 16. 6. 2016
  - Publikace: Inspirativní opatření v oblasti managementu parkování (v přípravě)
- + kontinuálně Zpravodaj, možnost krátkodobých stáží, přenos know-how

Tradiční dopravní plánování	Udržitelné městské dopravní plánování
Zaměřeno na dopravu	Zaměřeno na lidi
Hlavní cíl: Kapacita a rychlost dopravního proudu	Hlavní cíle: Dostupnost a kvalita života
Plánování na základě politických rozhodnutí, plánování výhradně odborníky na dopravu	Důležité zájmové skupiny vč. uživatelů, škol, zaměstnavatelů, provozovatelů MHD apod. jsou aktivně zapojeny
Doména dopravních inženýrů	Mezioborové plánování
Chybějící vazba na vyšší strategické cíle při řešení problémů konkrétního uličního prostoru („hašení požárů“)	Důraz na dosahování měřitelných cílů a dopadů ve všech úrovních dopravního plánování
Hlavním tématem je infrastruktura	Kombinace infrastruktury, ovlivňování poptávky po dopravě, dopravních služeb a informací, propagace
Plánování vedené investicemi	Dosažení cílů pomocí efektivních výdajů
Zaměření na velké a nákladné projekty, které mohou jeden problém vyřešit, ale jiné problémy vyvolat	Postupné zvyšování efektivity celého dopravního systému, optimalizace
Pasivně se přizpůsobuje dopravnímu vývoji (počítá např. s nárůstem stupněm automobilizace, na jeho očekávané budoucí hodnoty navrhuje dopravní stavby, čímž k nárůstu přispívá)	Aktivně dopravní vývoj a chování cestujících ovlivňuje tak, aby hromadná a nemotorová doprava zůstaly konkurenceschopné vůči automobilové dopravě
Izolovanost (plánování automobilové, cyklistické a městské hromadné dopravy zvlášť)	Integrovaný přístup (společné plánování; změna v jednom způsobu dopravy ovlivní ostatní způsoby dopravy)
Omezené monitorování dopadů investic a jiných dopravních opatření	Intenzivní vyhodnocování dopadů, poučení se z realizovaných aktivit

Zásady udržitelného dopravního plánování

- Politická podpora udržitelnosti nutná pro nastartování procesu
- Zapojení stakeholderů (dopravní podniky, velcí zaměstnavatelé,..), komunikace s veřejností
- Dlouhodobý koncepční a integrovaný přístup k dopravě
- Osvěta, změna myšlení, z potřeby zajistit: „pohyb vozidel“ na „pohyb lidí“
- Velké infrastrukturní projekty mohou pomoci, ale nejsou řešením samy o sobě; prostor pro ovlivňování poptávky po dopravě
- Data; monitorování a vyhodnocování stavu před i po

Děkuji za pozornost!

Zbyněk Sperat

zbynek.sperat@cdv.cz

THE CIVITAS INITIATIVE
IS CO-FINANCED BY THE
EUROPEAN UNION